

The early prehistory of the Americas and the human peopling of the Western Hemisphere. An overview of archaeological data, hypotheses and models

Ciprian F. ARDELEAN

Abstract: *This article is a general overview of early American archaeology, an updated synthesis of the most important archaeological data and radiocarbon dates concerning the oldest phases of human presence in the Americas, during the Terminal Pleistocene and the Early Holocene. It discusses – in a resumed manner - the most relevant hystoriographical and geographical contexts and academic debates, reviews the existing knowledge on archaeological cultures and sites, lithic technologies and cultural dynamics, and analyses the theories and models that pretend to describe and explain the complexity of phenomena laying at the base of the pristine peopling of the Western Hemisphere. This topic is not well represented in the European archaeological literature and, for that reason, this paper is meant for the Romania/European reader who wants to explore, at a general level, the most important “secrets” of such an exotic subject. The enigma of when people set foot on American lands, at some point during the terminal stages of the Ice Age, has not been solved yet. The chronologies of the earliest migrations, the origins of the first settlers, the demographic expansion models and the relationship between the earliest cultures still represent delicate issues that cause vivid controversies, clashes of paradigms and an immense input of energy and passions among scientists. Independent of the absolute dates, the arrival of the first human groups to that part of the world occurred much later than in Europe, Asia or Australia, perhaps during or after the Late Glacial Maximum, most likely not long before 18,000 years ago, as far as one can tell today. The most common theories suggest terrestrial migration routes starting somewhere in Siberia and crossing the Bering Land Bridge into Alaska and Yukon. In spite of the wide opinions and the increasing genetic data in favour of this hypothesis, there is little archaeological data to support it. Alternative hypotheses were proposed during the last decades, which point at other possible places of origin, such as Western Europe, for the earliest peopling of North America, or the Pacific, for the case of South America. For more than half a century, the traditional archaeology promoted the paradigm known as the “Clovis-first” model, according to which the first American settlers were a sophisticated hunter-gatherer culture known as Clovis, well documented over most of the United States and dated back to at least 11,500 RCYBP. Today, this model is considered refuted and there is increasing evidence in support of “older-than-Clovis” populations, not necessarily related to the famous mammoth hunters, both in North and South America. Some intermediary regions, such as Mexico and Central America, still fail to produce a consistent archaeological record for the earliest periods. Many archaeologists claimed very old radiocarbon dates for the human presence in their respective sites; nevertheless, the widely accepted earliest discoveries do not go further than 15,000 years ago. The peopling of the Americas continues to be today, one century after its beginnings as an academic field of research, one of the most debated and controversial subjects in world archaeology.*

Rezumat: *Acest articol reprezintă o vedere generală asupra preistoriei timpurii a Americii, o sinteză actualizată a celor mai importante informații arheologice și datări cu C¹⁴ în legătură cu cele mai vechi faze de prezență umană în cele două Americi, în timpul Pleistocenului Final și Holocenului Timpuriu. Aici se discută – într-o forma abreviată – cele mai relevante contexte geografice și istoriografice ale temei și dezbaterile academice în vigoare, se revizuiesc cunoștințele disponibile despre siturile și culturile arheologice, tehnologiile industriilor de piatră și dinamica culturală și se analizează teoriile și modelele care caută să descrie și să explice fenomenele complexe care stau la baza populării originale a Emisferei Occidentale. Această temă nu este obișnuită în literatura de specialitate în Europa și, tocmai din această cauză, articolul de față este adresat cititorului român/european, celui care vrea să exploreze, la un nivel general, cele mai importante “secrete” ale unui subiect atât de exotic. Enigma asupra epocii în care primii oameni au pus piciorul pe pământ american, într-un anumit moment din timpul fazelor târzii ale Erei Glaciare, nu a fost rezolvată deocamdată. Cronologiile celor mai timpurii migrații, originea primilor locuitori, modelele de expansiune demografică și relațiile între cele mai vechi culturi cunoscute încă reprezintă astăzi aspecte delicate care provoacă vii controverse, ciocniri de paradigme și o enormă cheltuială de energie și pasiune printre arheologi. Indiferent de datările directe, sosirea primelor grupuri umane în acea parte a lumii s-a produs mult mai târziu decât în Europa, Asia sau Australia, probabil în timpul sau după Ultimul Maxim Glaciare, cel mai probabil nu cu mult înainte de 18,000 de ani în urmă, din cât se poate spune azi. Cele mai vehiculate teorii sugerează migrațiuni terestre, pe rute care începeau undeva în Siberia și traversau Podul Terestru peste actuala strâmtoare Bering înspre Alaska și Yukon. În pofida opiniilor generalizate și a rezultatelor genetice în favoarea acestei ipoteze, există foarte puține argumente arheologice care să o susțină. În ultimii ani s-au propus teorii alternative, care vorbesc despre alte locuri posibile de obârșie a primilor coloniști preistorici, de pildă vestul Europei, peste Atlantic, în cazul populării Americii de Nord, sau dinspre Oceanul Pacific, pentru America de Sud. Pentru mai bine de jumătate de secol, arheologia tradițională a promovat modelul cunoscut ca și “Clovis-first”, după care, primii locuitori ai Americii au fost o sofisticată comunitate de vânători-culegători cunoscută sub numele de Clovis, bine documentată pe teritoriul Statelor Unite și ale cărei începuturi*

datează pe la 11,500 RCYBP. Astăzi, acest model este refutat, în fața crescândeii avalanșe de descoperiri care arată ocupații "mai-vechi-decât-Clovis", nu neapărat relaționate cu celebrii vânători de mamuți, atât în America de Nord, cât și de Sud. Unele regiuni intermediare, precum Mexic și America Centrală, încă nu reușesc să ofere contexte arheologice de încredere pentru epocile cele mai timpurii. Mulți arheologi au vrut să arate datări foarte vechi pentru prezența umană în siturile lor; însă, descoperirile cele mai favorabil acceptate de comunitatea științifică nu depășesc pragul de vechime de 15,000 de ani. Popularea Americii continuă să fie astăzi, la un secol de la începuturile sale pe scena cercetării științifice, unul dintre cele mai dezbătute și controversate subiecte din arheologia mondială.

Keywords: *Prehistory of the Americas, First Americans, Peopling of the Americas, North America, South America, Mexico, Clovis, pre-Clovis.*

Cuvinte cheie: *Preistoria Americilor, primii americani, popularea Americilor, America de Nord, America de Sud, Mexic, Clovis, pre-Clovis.*